

Leibkonna kulud ja tulud

KESKMISED SISSETULEKUD KUUS

1996. ja 1999. aastal: (iga leibkonna liikme kohta kroonides)

	1996	1999
Tallinn	1730	2600
Harju	1584	2251
Hiiumaa	1320	1859
Ida-Viru	1227	1544
Jõgeva	1151	1451
Järvamaa	1252	1746
Läänemaa	1190	1939
Lääne-Viru	1159	1759
Põlva	1075	1499
Pärnu	1457	2000
Rapla	1486	1849
Saaremaa	1220	1558
Tartu	1363	1948
Valga	1157	1402
Viljandi	1241	1606
Võru	1143	1660

VÄLJAMINEKUD KUUS

(leibkonna liikme kohta kroonides)

	1996	1999
Tallinn	1720	2472
Harju	1510	2162
Hiiumaa	1354	1249
Ida-Viru	1151	1389
Jõgeva	1308	1488
Järvamaa	1244	1560
Läänemaa	1245	1749
Lääne-Viru	1193	1544
Põlva	1237	1625
Pärnu	1437	1843
Rapla	1421	1614
Saaremaa	1210	1509
Tartu	1438	1949
Valga	1154	1617
Võru	1193	1713

Allikas: statistikaamet

Kõigest kaks kuud tagasi Nõmme lastekodus püsiva elukoha leidnud 9-aastane Izmail nautis Kloogal sõjaväelaste keedetud hernesuppi, vabaõhusporti, kiikumist ja sponsorite kingitusi. Izmail mäletas, et on kord varemgi Tallinnast ära käinud.

MARKO MUMM

Vaesus vangistab lapsed linna

Kehvast perekonnast või kodutud lapsed võivad laagrist ja loomaaiast üksnes unistada

Helen Eelrand

louise@ept.ee

Ajal, kui suur osa lapsi pirtsub firmamärgita riiete üle, ei ole mõned nende klassikaaslased kunagi käinud loomaaias või kinos. Koos laste õiguste raporti õigel ajal esitamata jätmisega on Eesti riik pidevalt edasi lükanud statistika tegemise selle kohta, kui palju puudustkannatavaid lapsi Eestis üldse elab.

Spordimängud, kiikumine ja löke töid UNICEF-i korraldatud laagripäeval Kloogal sära silma kahesajale rahalistes raskustes perekonnast või lastekodust pärit lapsele. Laagripäevast osa võtnud Tallinna ja Harjumaa lastest ei olnud enamik aasta jooksul kodukohast välja pääsenud.

“Kas sa ei tea, mis kingitused siin täna on?” küsib 9-aastane Izmail ärevalt. Ta on väike poiss, kes elas kus

juhtus, enamasti sõbra pool. “Sõber andis mulle vahel raha ka, ema käest küsis,” meenutab ta. “Vanemaid ei huvitanud, kus ma olen ja ma ei öelnud ka neile.” Nüüd on Izmail kaks kuud elanud Nõmme lastekodus ja selle ajaga hakanud rääkima peaaegu veatut eesti keelt. Ta õpib Kopli venekeelse põhikooli esimeses klassis. Mitu aastat püsiva peavarjuta olnud poiss mäletab oma elust vaid ühte

korda, kui Tallinna linnast välja sai: kaheaastasena viis isa poisi oma kodumaa le. “See on kusagil kaugel. Sellest reisisist ei ole mul midagi meeles. Ma ei tea ise ka, mis rahvus see nagajets on. Nagajets ja kõik, mu isa on kah nagajets,” seletab ta. Kusagil on Izmailil veel öde, kolm venda ja poolvend.

Heli (11) ja Mihkel (4) viielapselisest perest oskavad sellest rõõmu tunda, et neile tasuta meelelahutust

pakutakse. “Mina ja öde oleme varem ka laagrisse saanud, Urumarjale ja Treppojale,” selgitab Heli. “Selliseid asju, mida tahaks, aga ei saa endale lubada, on ikka. Soome tahaks minna kindlasti, vee-parki.”

Tüdruk arvab, et kuigi see on tore, et tal palju ödesid ja vendi on, tahaks ta vahel neist rahu saada. “Siis lähen ja jalutan väljas,” õpetab ta.

Heli tutvusringkonnas on teisigi suurte pere lapsi. “Ka selliseid ülbeid lapsi on, kes arvavad, et neil on vägevamad asjad ja nad võivad siis öelad olla. Mängitakse rohkem nendega, kes on uhkemalt riides, kes on tuusamad,” kirjeldab ta.

Võrdselt lasteaialastega naudivad Kloogal vabaõhumänge ka mehehäälseid noormehed. “Meie üritustel on osalenud selliseid noorukeid, kelle kohta võiks arvata, et nende taust ja kombed ei ole ehk kõige paremad. Meil on kõik olnud väga meeldivad ja viisakad,” toonitab UNICEF-i Eesti esin-

daja Toomas Palu.

Viieteistkümnene Mario ei arva, et laagriüritused talle eakohased poleks, kõige rohkem tunneb ta rõõmu spordivõistlustest. “Siin on päris normaalne. Ma ei ole enne sellistel üritustel käinud, ka laagrites ega reisis-mas mitte,” poetab ta. “Siia sattusin Tootsi Toast. Koolis kipub mul iga väikese asja pärast tülik minema, aga siin mitte.”

Mario ütleb, et tal ei olegi erilisi plaane, mida ta teeks, kui tema käsutuses lõpmatuseni raha oleks. “Ma ei ole just unistaja,” väidab ta. UNICEF-i Eesti rahvus-

komitee assistent Ave Oit nendib, et kehvematest oludest pärit lastele ürituste korraldamine jääb ettevõtlikkuse, mitte rahapuu-duse taha. “Klooga üritus näitas, et selliseid asju saab korraldada ka ilma eriliste vahenditeta ja see pole üldse raske,” kinnitab ta. “Meie laagripäev oli selles mõttes näitlik. Väga paljudel vanematel ei ole võimalik oma last terveks vahetu-seks laagrisse saata.”

UNICEF-i toel saab kümme Tallinna turvakodudest pärit last veeta suvel aega Klooga noortelaagri ühes vahetuses.

Riik lastele laagreid ei korralda

■ **Signe Riisalo**, sotsiaalministeeriumi sotsiaalkaitse osakonna spetsialist:

“Selget vahet peab tegema riigi, omavalitsuste ja valitsusväliste organisatsioonide ülesannetel. Valitsuse väljund ei ole ega saagi olla laagrite korraldamine. Riik saab vähekindlustatud peresid aidata ainult strateegia ja poliitika kaudu. Samas on erastruktuuris õigus selliseid laagreid korral-

dada igapähe, kel ainult tahtmist ja vahendeid jätkub. Alati ei pea seda tegema valitsuse uksele koputades ja raha küsides, valitsusel on võimalik sponsoritest firmadele teha näiteks maksusoodustusi.

Loomulikult on mul inimlikult kahju, et Eestis on niivõrd palju allpool vaesuspiiri elavaid lapsi, kuid valitsusel ei ole võimalik neile rohkem vahendeid eraldada, sest peame mõtlema riigieelarvele.